

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0607
УНСотуз: 435-8740
— Тел. з Нью-Йорку: —
BARELY 7-4125
УНСотуз: BARELY 7-5337

РІК LXXX Ч. 147. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК СУБОТА, 11-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1973 No. 147. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

В ТОКІО НЕВІДОМО БЛИЖЧЕ ОСОБИ СХОПИЛИ
Кім де Йонг, політичного противника теперішнього південнокорейського президента Парка. Кім де Йонг одержав був у виборках 1971 р. 48 від. загального числа голосів. Недавно він був у ЗСА, а до Токио прибув на початку липня. Південнокорейська амбасада заперечила вістки, мовляв, Йонг схоплено з наказу південнокорейського уряду.

СХІДНІ НІМЦІ ПРОДОВЖУЮТЬ ВТІКАТИ НА ЗАХІД, не зважаючи на негативне наставлення уряду Вілья Брандта до східнонімецьких втікачів. 8 серпня поінформовано про втечу дев'яти німців, з тому п'ятеро дітей, які прокопали тунель під берлінським муром і в цей спосіб продісталися через кордон. Німцям подорож про втікачів західні німецькі чинники не подали.

В ДЮССЕЛЬДОРФІ ПОЧАЛОСЯ СЛІДСТВО проти Герміна Браунштайн - Расе, яку видалили з ЗСА і передано німецьким поліційним чинникам у зв'язку з закидами, що вона приймала активну участь у знищенні в'язнів у гітлерівських концтаборах в Равенсбруку та та Майданку. Г. Браунштайн виїхала після війни до ЗСА як емігрантка і тут вийшла заміж, прийнявши американське громадянство. Американський суд позбавив її громадянства у зв'язку з обвинуваченнями, що їх поробив німецький уряд.

ЗАБОРОНА ПОСІВІВ МАКУ В ТУРЕЧЧИНІ набрала гострого політичного характеру і може перерішити висліді недалеких виборів до парламенту. Справа в тому, що турецькі селяни вимагають права вільно сіяти мак, який становить для них головне джерело прибутку. З боку уряду пороблено заходи, щоб припинити посів маку, з якого виробляють опіум. На таку поставу турецького уряду вплинули вимоги уряду ЗСА, який в першій мірі був зацікавлений ліквідацією джерела сировини для виробництва опіуму. Турецькі політики, стараючися заголосити вибори, заповідають скасування заборони посіву маку.

ПРЕМ'ЄР ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ЕДВАРД ГІТТ, під час конференції представників Бритійського Коммонвелту в Оттаві, Канада, гостро критикував африканську державу Уганду за те, що в минулому році примусово видалила понад 30,000 жителів азіатського походження. Гіт заклав Уганді ресурсу дискримінацію та сказав, що видалення цих людей було "безсердечним нелюддяністю". Уганда є членом Бритійського Коммонвелту.

ЗА ОСТАННІЙ ТИЖЕНЬ ЦІНА НА БУХАНЕНЦЬ ХЛІБА ЗРОСЛА по всіх стеях ЗСА. Деякі продуценти хліба підвищили ціни на оди цент, а деякі на чотири. До цього зросту ціни причинилися, між іншим, недавній продаж пшениці для Союзу Свободи.

ВІДКОЛИ В ЗСА ЗЛІКВІДОВАНО ПРИМУСОВЕ ПОКЛИКАННЯ ДО ВІЙСЬКОВОГО СЛУЖБИ, що Армія не діє так само поповнення, щоб могли заповнити всі пости та виконати всі обов'язки. Примусове покликання до військової служби було припинене 6 місяців тому. У липні ч. р. вступили до Армії тільки 76 відсотків із передбаченого числа добровільців. З цих добровільців 35 відсотків були негри, а в Америці негри становлять тільки 10 відсотків всього населення. Деякі військові старшини твердять, що існує небезпека, що незабаром американські збройні сили не відіграють належної ролі в перемозі американського суспільства, бо дуже мало хлопців із багатих родин підуть до війська добровільно.

КОШТИ ПЕРЕЇЗДУ НА МІЖМІСЬКІЙ ЗАЛІЗНИЧНІЙ ЛІнії "ПАТТ", яка курсує між Нью Йорком і Нью Джерзі, залишаються на теперішньому рівні, тобто на 30 центів, принаймні на 7 наступних місяців. Міжстейтова Торговельна Комісія не дозволила цій залізничній лінії підвищити кошти переїзду до 50 центів. "ПАТТ" планував впровадити підвищу вже в понеділок, 13-го серпня ч. р.

Зміна пластових таборів на Вовчий Тропі

Іст Четтем (Л.). — 22-го липня розпочалася друга зміна пластових таборів на Оселі "Вовча Тропа". Відкрито табори юнацтва та новачків, продовжувався табір повнолітніх під проводом команданта ст. пл. Богдана Поритка, розпочався табір розвідувачів "Тиша й грім" під проводом к-тки ст. пл. Люби Мазар. Табір юнаків (43 плюс 7 булав) розташований далеко від центру, в лісі. Командантом ст. пл. гетьм. скоб Роман Прощин.

Табір Юначок — "Відгомін предків" — під проводом к-тки ст. пл. Христі Вілнєської (50 плюс 9 булав) — таборує під знаком заглиблення в старовину України. Поодинокі шатра мають назви поганських божків України, тобто з сухої трави, каменів, соломки.

Новачки таборує в куренях під проводом к-тки ст. пл. Марти Куземської. Іх 38 і 8 булав, а назва "Мелодія Чарівного Лісу". Багато співачок, бо мають співачих сестричок, особливо знамениту сестричку Катрусь Оранську.

Новачки по другим боці від новачок — це "Лісові мандрівники" — під проводом к-тки ст. пл. Віктора Яворського. Іх 36 та 10 булав.

Після двох тижнів таборування, 3 і 4 серпня були

В політичних колах за кордоном оцінюють позитивно зовнішню політику през. Ніксона і його становище в справі Ватергейту

Вашингтон. — У зв'язку з поглибленням ватергейтської кризи в ЗСА і значним обниженням популярності президента Ніксона серед американського населення багато політичних коментаторів висловлювали побоювання, що це матиме негативний вплив також на позицію ЗСА на міжнародній арені, а в першій мірі послабить позиції самого президента Ніксона у його взаєминах з державними діячами інших країн. Переведене кореспондентами газети "Нью Йорк Таймс" в минулому тижні обслідування в різних державах в цій справі виявило, однак, що того роду побоювання були неоправдані. Хоч в загальному ватергейтська афера широко відома і коментована, то в ніякій державі не виявилися тенденції використовувати цю аферу у якійсь формі на відношеннях з ЗСА, чи відмовляти підтримки для дотеперішньої зовнішньої політики ЗСА, зацікавленої президентом Ніксоном. Засадничо, закордонно критика президента Ніксона у зв'язку з ватергейтською аферою була відносно обережна, а в деяких випадках були висловлювання думки, як, наприклад, на сторінках лондонського "Таймс-у", мовляв, ані підхід речників американського Конгресу, ні преси чи телевізії, не був втримайний у належній формі. Сьогодні американські чинники, які мають відношення до зовнішньої політики, цілком переконані, що без уваги на дальший розвиток ватергейтської афери, її вдасться повністю ізолювати від зовнішньої політики. Більше того, тверда постава президента Ніксона щодо різних вимог конгресової слідчої комісії, серед багатьох політиків і політичних коментаторів за кордоном.

Найважливішим показником того факту, що ватергейтська афера не заважає на зовнішній американській політиці є те, що всі заплановані, чи заплановані раніше переговори американського Уряду з іншими державами, відбулися без ніяких перешкод, а навіть успішно, як у випадку Советського Союзу, чи Японії. Президент Ніксон дав підписати поїздки до західноєвропейських держав, уряди яких позитивно ставляться до таких відвідин. Немає ні одного західноєвропейського уряду, який легковажно ставився до ролі і місця ЗСА, який йдеться про загальний оборонний чи господарський комплекс проблем. Як б висліді не принесло слідство в справі Ватергейтської афери, ЗСА продовжуватимуть відігравати в Європі вирішальну роль. Це саме стосується Японії, Китаю та інших азіатських та африканських держав і держав Латинської Америки. З цих міркувань, настанова в окремих державах, починаючи менш ніж більший критичизм, є прагматична і цей прагматизм є незвичайно корисний для президента Ніксона, уряд якого не може вийти з кризи з часу другої інавгурації.

Сенатська комісія передала до суду справу магнетофонних записів

Вашингтон. — У четвер, 9-го серпня, сенатська комісія, яка розглядає Ватергейтську аферу, внесла позов до федерального суду, вимагаючи, щоб президент Ніксон передав комісії тасми магнетофонні записи, які, на думку комісії, зможуть роз'яснити багато питань, зв'язаних з якимось до головній квартирі Демократичного Крайового Комітету та зі спробою заїгати цю справу. Подібне клопотання було внесене до суду 26-го липня ч. р. спеціальним прокуратором Арчіболдом Коком.

У своєму позові, сенатська комісія просила суд, щоб адвокати Президента дали відповідь попитом наступних 20-ох днів, а не аж після 60 днів. У судових справах проти федерального уряду переважно існує 60-тиденний речення.

Президент Ніксон базує свою відмову передати сенатській комісії магнетофонні записи та інші президентські документи на конституційні принципи "розподілу влади" між окремими частинами федерального уряду. На думку Вілого Дому, передача цих магнетофонних стрічок порушувала б цей "розподіл влади". Крім того, адвокати президента Ніксона, відповідаючи на судові клопотання спеціального прокуратора Кокса з 26-го липня ч. р. твердили, що суд не має уповноваження змушувати Президента передати прокураторові ці магнетофонні записи, якщо Президент вважає, що така передача була б для загального добробла країн. Якщо Президент був би змушений передати ці записи, заявили адвокати,

Советський письменник В. Максимов обвинувачує Брандта у творенні нового "Мюнхену"

Москва. — У відкритому листі до Гайріха Белля, німецького лауреата Нобеля, 1972 року, який поширюється в Москві советськими дисидентами також і між закордонними журналістами, російський дисидентський письменник Володимир Максимов виступив проти примирливості у відношенні до Советського Союзу і його реакційної політики західнонімецького канцлера Вілья Брандта. В. Максимов, 41-літній советський письменник, що його викинули недавно із Спілки Письменників СССР, обвинувачує у своєму листі Вілья Брандта у творенні нового "Мюнхену", тобто порівнює політику "апазменту" сьогоднішньої Західної Німеччини до тої ж політики Великої Британії і Франції у відношенні до гітлерівської Німеччини, яка завершилася відомим договором у Мюнхені 1938 року і привела згодом до німецької окупації Чехо-Словаччини й інавгурації на Польщу, Бельгію, Францію й інші держави Європи. "Тільки Господь знає, яку шкуру крові ми готуємося заплатити за диявольську гру тупоголових дурнів сучасної дипломатії". В листі Максимов стверджується водночас, що советський режим використовує замирення із капіталістичним Заходом, в першій мірі із ЗСА і Західною Німеччиною, для

В ЛОНДОНІ ВІДБУДЬСЯ ВІЩЕ В ОБОРОНІ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ

Лондон. — В днях 25, 26 і 27 серпня ч. р. відбудуться, у тридцятиріччя АБН, Конференції АБН і Європейської Ради Свободи та масове віще на Трафальгар сквері в Лондоні.

Американська преса інформує про протестатійний виступ братів Строчьких

Як уже інформовано у вчорашньому виданні "Свободи", українські танцюристи Роман і Левко Строчьки, золоті тризуби на їхніх жупанах та їх короткий заклики: "Звільніть українських і живих політичних в'язнів" зустріч приїжд до порту в Клівсестер біля Кемдену першого советського нафтоналивного корабля. Демонстрація відбулася під час привітальної програми на чердаку советського корабля, до якої брати Строчьки були запрошені американською фірмою публічних зв'язків. Кемденський щоденник "Courier-Post" з 7-го серпня подає про цю подію таку інформацію:

"Мовчазний, але промовистий протест проти советського трактування українців і живих перерва учора в Клівсестері привітальну святкову зустріч першого советського нафтоналивного корабля в цій країні від часу Другої світової війни. Двом братам, членам російської танцювальної групи в Нью Йорку, які розважали приблизно 100 гостей на кораблі "Фьодор Полтав", дооручено зійти зі сцени, як завважено, що вони носять українські герби "Тризуби", символ незалежності

ГЕН. ПЕТРО ГРИГОРЕНКО ПОМИРАЄ В СОВЕТСЬКІЙ ПСИХІАТРИЧНІЙ ЛІКАРНІ

Москва. — Згідно з одержаними тут в дисидентських колах інформаціями, провідний советський дисидент українського походження генерал Петро Григоренко важко хворий і помирає у психіатричній лікарні в Черняхівському, тобто в колишньому (до 1945 року) Інстербургу. Тривав ген. Петро Григоренко в цій лікарні, яка налічує на території колишньої Східної Прусії, уже четвертий рік і на вістку про важкий стан здоров'я свого чоловіка туди приїхала ще в липні цього року його дружина Зінаїда. Ген. Петро Григоренко, уроджений 1907 року в українському селі Боліславів у південній Курщині, 3 кінцем 1920-их років був членом комсомолу і в 1931 році був обраний до ЦК ТКСМУ України. Цього ж року почав учитися у військово-технічній академії і закінчував її в 1935 році. Після військового навчання 1939 року в советській академії генерального штабу. Під час другої світової війни брав участь у боях на Прибалтійському фронті, там, де перебував тепер у ув'язненні, і згодом у військових операціях у Карпатах. Після війни служив на Далекому Сході і, включившись в рух за повне розкриття злочинів Сталіна, став ініціатором і творцем організації "Союз боротьби за відновлення ленінізму" в 1963 році. Переслідуваний з того часу, ген. П. Григоренко був арештований кількома наворотами і в 1969 році заборонений до психіатричної лікарні, як людина, "хвора на манію перетворення реформи" і депортований до Черняхівської в колишній Східній Прусії. 15 січня ч. р. лікарська комісія ствердила у своїй експертизі, що з огляду на стан здоров'я ген. Петра Григоренка немає потреби тримати його в спеціальній психіатричній лікарні, Протеж, місцевий черняхівський міський "народний суд" скасував 21 січня ч. р. вимогу КГБ щодо експертизи лікарів і наказав далі застосовувати у відношенні до ген. П. Григоренка "примусові заходи медичного характеру". У бібліотеці "Саміздату", що її публікує в-во ім. Герцена в Амстердамі, видано цього року книжку П. Григоренка із його вибраних листами й виступами під назвою "Мислі божевільного".

Ген. В. Волкер очолив Британську Лігу Європейської Свободи

Лондон. — У висліді відбутих тут 21 липня ч. р. у приміщеннях Союзу Українців у Великій Британії загальних зборів Британської Ліги Європейської Свободи, на президента цієї організації обрано генерала сира В. Волкера. Згідно з повідомленням мюнхенського "Шляху Перемоги" з 12 серпня у зборах брало участь яких 30 осіб і відкрив їх проф. Володимир Шаян, запрошуючи на пресидію Дона Мартіна. Учасники схвалили протокол з минулорічних зборів. Проф. В. Шаян, як виконуючий обов'язки голови Ліги, подав зборам завіт з минулорічної діяльності, наголосивши успішне проведення в Лондоні і в терені минулорічного Тижня Поневолених Націй; розповсюдження коло 60,000 листівок з тієї нагоди; проведення зустрічі репрезентативної Ліги у Британському міністерстві зовнішніх справ, що відбулася у формі конференційної наради-розмови у Залі амбасадорів на Довнінг Стріт; підбур до зустрічі з першим секретарем в амбасаді ЗСА в Лондоні; віче і маніфестацію у Лондоні 4 листопада 1972 р. у зв'язку з підготовкою Європейської конференції безпеки в Гельсінкі, на яких були чільно заступлені АБН і ЕРС та британський політичний світ.

Про членство Ліги і фінансові обороти за минулий рік звітував п. І. Равлюк, подаючи, що під цю пору БЛЕС нараховує коло 70 індивідуальних членів та 12 членів-організацій.

Звіти були прийняті одностайно. Проф. В. Шаян відзначив працю і заслуги на полі Ліги п. Джона Грегга, п. основопопунктика і голови протомого перших чотирьох років її діяльності.

Впровадивши незначні зміни в Статут Ліги, збори одностайно обрали своїм президентом сира сира В. Волкера, колишнього команданта північного фронту Збройних сил НАТО, а зараз активного представника ідеї збільшення оборонних сил Заходу в протидію імперіалістичним зазіхамм більшовицької Москви.

Діловим головою БЛЕС-у став обраний одностайно Дон Мартін, а його заступниками п. Томсон з Брандфорду й І. Дмитрів з Лондону. Генеральним секретарем Ліги обрано одностайно леді Бердвуд, члена Екзекутиви ЕРС, членом якої являється Ліга. Скарбником Ліги обрано одностайно І. Равлюк, який провадив касу Ліги від виїзду з терену Великої Британії Т. Заріна.

Загальні збори Ліги обрали вперше цього року двох патронів в особах Джона Грегга і проф. В. Шаяна. До Екзекутиви Ліги, крім повисших (голови, заступники, секретарі і скарбники) увійшли: п-ні Вельта Сніккер-Вілсон, п-на Даскевіца, п. Гранскунас, п. Глінскі, п. Парсел, п. Бунчук, д-р Кузьмінська і представник від хороватської антикомуністичної організації. Чотири місця зарезервовано для британців.

Прокуратура продовжила речення для передання фінансових рекордів віцепрезидента Егню

Балтимор, Мериленд. — Щоб дати можливість адвокатам віцепрезидента Спіро Егню підготувати відповідь на ставлені йому закиди в одержуванні хабарів від контракторів, федеральний прокуратор продовжив речення на передання лаві присяжних фінансових рекордів Віцепрезидента. Початково, віцепрезидент Егню мав передати ці рекорди в четвер, 9-го серпня, а тепер цей термін відсунутий на один тиждень. Федеральна лав присяжних розглядає можливість зв'язку віцепрезидента Егню із порушеннями кримінальних законів, які охоплюють хабарництво, конспірацію та податки. Під час пресової конференції, яка в середу, 8-го серпня, була скликана Віцепрезидентом і виступила заперечення висловлювань проти нього закидів, називаючи їх "судильною брехнею".

Роман і Левко Строчьки під час відвідин в редакції "Свободи" в середу, 8-го серпня, самі розповіли про "мовчазний, але вимовний протест" на советському нафтоналивному кораблі "Фьодор Полтав" у понеділок, 6-го серпня, що й надруковано в попередньому виданні "Свободи" та сьогодні друкується в англійському "Українському Тижневику".

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINSKYI SHODNIK UKRAINIAN DAILY
Daily newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — \$24.00, на пів року — \$12.50, на 3 місяці — \$6.50. Для членів УНАОУ 65% м.с. За кожну зміну адреси — 25 с. Чеків і "money orders" виставляють на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Добрий приклад

Не зважаючи на всі заходи обережності і на намагання зберегти в таємниці місце причалення советського нафтоналивного судна до американського порту, обставини склалися так, що постала можливість для українців публічно задemonструвати свої настановлення до советського режиму і його антинародної політики. Речниками української публічної опінії у вільному світі стали два українські мислители - танцюристи, яких запрошено виступити на програмі в честь залогів советського корабля. Ініціатори програми мали на меті підкреслити "добросусідські" американсько-советські взаємини в дусі модної сьогодні "мирної співіснування" та взаємовигідного співробітництва між державами з різними суспільними і політичними системами.

Українські танцюристи вирішили використати цю нагоду, щоб і перед советською залогою і перед американськими господарями висловити свою думку про советську систему і Советський Союз. Вже тільки той один факт мав свою вимову, що танцюристи Левко і Роман Строчки виступили в козацьких одягах з наштитами на них тризубами. Коли ж до цього додати їхній голосний публічний аель до всіх зібраних з вимогою, щоб советський уряд звільнив "українських і жидівських політичних в'язнів", тоді можна собі уявити імпакт цієї, на перший погляд, не такої вже значної події. Цей імпакт прекрасно оцінили советські чиновники, відповідальні за "безпеку" і "політичну праворівність" доручених їм моряків, а також американські аранжери, які в ім'я доброго бізнесу хочуть втрутитися з советськими можновладцями і народоблагодійниками якнайкраще взаємини і готові залопотухати очі на все те, що діється в СССР.

Протисовєтська демонстрація на советському кораблі "Фьодор Полтавца" не була плянована, а виникла спонтанно з уваги на догди для того ситуації. Ця демонстрація показала, що в будь-якій ситуації може зрости українська, коли він свідомий політичної дійсності і свого обов'язку супроти своєї батьківщини — України, повенованої в системі Советського Союзу. Таких ситуацій безумовно буде більше в міру розгортання "мирного співіснування" та співпраці між ЗСА та СССР. Левко та Роман Строчки показали всім нам, як можна кожному таку ситуацію використовувати. Час "мирного співіснування" та "мирної офензиви" СССР треба використати для нашої власної офензиви на советську систему і Советський Союз в обороні основних прав української людини і українського народу.

Злидні науки в УССР

Советські пропагандисти аж заклиняються у своїх писаннях не тільки в періодичній пресі, але й у наукових збірниках від прославляння успіхів і досягнень української культури, в тому числі й науки в умовах "добудови комунізму" в "незалежній і суверенній", за їхніми словами, "республіці українського народу". Широко розписуються вони про небувалий розвиток видавничого руху в Українській ССР, про багату тематику й великі тиражі наукових видань.

Проте, справжній стан речей, зокрема із технічними можливостями в цій ділянці, не такий уже рожевий, як твердять советська пропаганда. Час від часу в советських та ж газетах і журналах проріваються ствердження, які до основ заперечують "захоплені" огляди й висновки режимних пропагандистів.

Так, наприклад, київська "Література України" надрукувала в числі 47 з 19 червня ч. р. листа до редакції п. з. "Прикрі перешкоди", що з ними зустрічається провідне в Українській ССР видавництво Академії Наук УССР "Наукова Думка" і з ним також українські вчені, автори наукових праць і досліджень. Підписав листа Микола Мандриця, завідувач редакції мовознавчої літератури та словників названого видавництва, тобто людина компетентна й добре ознайомена з фактичним станом справи.

Як виходить з листа М. Мандриці, видавництво "Наукова Думка" ще й досі не має своєї поліграфічної бази і мусить друкувати свої видання в різних друкарнях, часто позбавлених відповідного обладнання, зокрема ж потрібних для друкування наукових праць шрифтів і нестандартних знаків різної гарнітури, у висліді чого друкарні відмовляються брати складніші рукописи, а якщо й беруть їх, то такі праці перебувають на виробничій одиниці, а то й три роки. Видавництво було примушено вимагати, щоб науковці подавали свої праці для видання за три роки до того, як вони мали б вийти у світ — і, поки цей рукопис надійде до друкарні, поки подолася поліграфічний бар'єр, — як пише М. Мандриця, — матеріал звичайно застаріє і втратить наукову вартість. В результаті затримуються видання різних важливих праць, в тому числі й таких, як "Атлас української мови", етимологічний словник, багатомовні видання українських класиків й ін. Всі заходи видавництва "Наукова Думка" добитися того, що має видавництво АН СССР "Наука" в Москві, тобто власної, відповідно влаштованої друкарні, чи хоч би й призначення для АН УССР однієї з існуючих друкарень, розбиваються об тверду стіну незрозумілих офіційних чинників в Раді Міністрів УССР і в керівників советської поліграфії і — наукова книжка в УССР мусить і далі, як стверджує М. Мандриця, "народжуватися у великих муках протягом довгих років".

Такий стан свідчить не про розквіт, чи пак розмах, не про успіхи й досягнення, але про безпросвітні злидні науки в Українській ССР.

Помпиду поборюється за безпеку Європи

Париж. — Французький тиждень "Експрес" помістив статтю "Поборювання п. Помпиду", в якій пише: "Президент республіки хоче звернутися до французького народу з закликом до національної єдності. Бо Франція, на його думку, оточена повзаними загрозами. Перша загроза випливає з міжнародної м о н е тарної кризи, яка може перетворитися в економічну катастрофу. Важливіша однак друга, а саме: ця відлига, хоч

ФРАНЦУЗЬНА АТОМОВА БОМБА І ВАКАЦІЇ

Париж. — Авжеж, проблема французької атомової бомби, що вибухла недавно над міліцією Муруроа, для американців — мала проблема. Далеко менша, як для французів афера Вотергейта. Але для Франції — це проблема велика, яка уявляє собою глибокий розкодження громадської думки, загрожує політичному кризові, що може поставити на порядок дня питання національної єдності.

Уряд уважає необхідними експерименти над Муруроа. Необхідними тому, що Франція мусить мати нуклеарну зброю, бо її посідання — це сьогодні питання міжнародного престижу в політиці, але також престижу в техніці, нехай навіть це другорядна справа в ділянці самої оборони. Невтральні публіцисти підкреслюють, що справа французької атомової бомби тісно пов'язана з міжнародною політикою.

Советська імперія, навіть якщо вона тепер неспроможна завоювати Європу, така велика, що тягнеться над Європою і тяжить завжди, хоч би з огляду на її ідеологічну протиставленість ліберальним демократіям Заходу. Сьогодні ця імперія з тих чим інших причин (це окрема проблема) наближається до ЗСА, обіймаючи Вашингтон і світовий опіній чесну "співпрацю" та тривке "співіснування". Вашингтон, забувши, чи аджаючи, що забув, погрози Хрущова "утрубити капіталізм", іде на "співіснування" і навіть на співпрацю, яка може тільки збільшити господарський і мілітарний потенціал Москви. Це — з одного боку — збільшує московське тяжіння над Європою, а з другого — ставить пораз загрози перспективі відтягнення американських військ з Європи, а тим і зменшення американської "атомової парасолі". Нехай французька атомовою ударна сила й мала, але вона необхідна, щоб зменшити охоту ворога атакувати Західну Європу.

Проурядові п у б лісти йдуть далі. Вони наголошують на необхідності для Франції мати свою атомову бомбу, необхідність продовжувати експерименти, щоб дійти до водневої бомби: це бо нормальний розвиток технології. Вони ж наголошують, що виконують тільки давні постанови, які були прийняті ще за Четвертої Республіки, перед де Голлем, а ці постанови про працю над французькою атомовою бомбою були схвалені з участю лівіців, яка й за де Голля підтримувала, що ухвалу, як і війну в Альжирі.

Протести Австралії та Нової Зеландії — це тільки політична, к о н я ктурна зловість, бож ніколи й ніхто не протестував проти британських атомових експериментів у Вумера. Якщо ЗСА і СССР припинили атомові експерименти в атмосфері, то тому, що давніше дійшли до потрібних їм висновоків, яких Франція ще потребує. В майбутньому й Франція намагатиметься перейти до підземних вибухів. А поки — чим вона гірша від Китаю, проти експериментів якого ніхто не протестує?

Розумування не позбавляють логіки. Але в дискусії, що скочилися Францією, ніхто не шукає логіки. Пристрасті розбухли до порогу гістерії. Можна з певністю сказати, що більшість французів стоїть проти цих експериментів. Людина з вулиці переконує, що французька атомовою бомба не стоїть у жодній пропорції до нуклеарної зброї великих потуг. Імже, не має ніякого значення, а коштів страшний гроші, які, можна б обернути на школи, спортивні площі, поліцейський, яких все ще у Франції бракує. Відчуваючи це загальне настання бранців, кожен пробує врятувати на ньому. Лівіці трагічно наставляє проти індиків на озброєння. Ко-зуністи тому, що цього вимагає Москва, соціалісти тому, що це подобається їм.

Гірша справа, що й Церква стала проти атомової бомби, спираючись на принцип гуманності, але також потребуючи сьогодні популярності в народі, який релігійними справами цікавиться щораз менше. Цей "фронт" з новою у Франції зброєю життя. Бо, наприклад, у справі Альжирі Церква стоїла за урядом. Тому полеміка над бомбою набрала виняткового розмаху й загрожує захитанням режиму. Бож союзники мовчать. А міжнародний Трибунал у Гаазі висловився проти. До лівіців долучилися "реформатори" й — наприклад — Ж.-Ж. Серван-Шрайбер висловився, що становить до бомби являє основну тезу програми "реформаторів" не лише в політиці, не лише в питанні етики, але й в питанні сприйняття французької економіки, яка терпить від зростання, що є явищем міжнародним. І навіть найліпші французі мають амбіцію, щоб Франція явила всьому світові силу свого генія й перша зупинила ріст цієї міжнародної негдути. Це — мовляв, — можливе, коли припинити атомові випробування і закинути амбіцію мати нуклеарну зброю.

Як сказав на початку, полеміка над атомовою бомбою загрожує глибоким розірванням національної єдності, що може повалити режим. Але уряд Франції знає своїх громадян. Знає їх психіку краще від нас. Тому експеримент над Муруроа запланував на ліпню, на час вакацій, які продовжуються і на серпень. І навіть передова в "Експрес", ти-жневник, що найгостріше

(поза здеklarованою лівицею) виступає проти атомових експериментів, пише, що сонце й пісок пляжів важливіші від будь-якої бомби...

Преса бо може писати, що хоче, але пересічний француз (а він має найбільше значення у ліберальній демократії) читає метеорологічні комунікати, шукає адреси добрих і дешевих готелів та ресторанів.

Франція — на вакації. А це означає, що всі проблеми, поза вакаційними, сходять на другий план. Протест Франції від кордону до кордону захищеними авіамашинами, подіями на переповнених поїздах та автобусах і почуте розмови лише про побутові, вакаційні справи. Всяка політична сходища на далекий план. Це також питання етичне, ідеологічне чи яке хочете: вакації бо в суспільстві добробуту річ така ж важлива, як у поневоленого народу — революція чи взагалі визвольна боротьба. На жаль, ми не так беремо до серця наші визвольні проблеми, як задоволене суспільство бере проблеми свого побуту. А тут міщанство може бути для нас зразком: не суті, а форми, але зразком...

Авжеж, з кінцем серпня вакації закінчуються. Люди перестануть говорити про якісь готелі в Марокко і про еспанську кухню, яка "дешевша, але нічого не варить". Але до атомової бомби вже не повернутися, бо назирють інші, зокрема побутові, проблеми. Тоді вирине питання ціл, бож треба дітей вислати до школи й закупити їм виряд. Тоді виринуть питання праці, про яку француз під час вакацій забуває.

Це все розуміє уряд і відповідно діє, хоч і сам на вакації. Тому міністер здоров'я лікує ідеалістичну думку про устаткування пенсії для матері, які професійно не працюють. Тому Рада Міністрів видає декрет про негальні заходи в напрямку поліпшення умов праці, які у Франції, в порівнянні з Америкою, стоять далеко позаду. Це "духерки", які уряд хоче бодя частинно заспокоїти слухом недоволю громадян, що живуть у великому добробуті, але мають свої проблеми.

Робітничі синдикати й політичні опозиційні партії планують на осінь різні акції. Але уряд також планує заходи, якими б вдарити у громадян, коли вони опияються в обличчя дійсності після ідилії вакацій. Чя буде знайдена рівновага між одним і другим — побачимо за місяць.

Т. Дж.

БАТЬКИ! Загніть замолоду дитину до найстарішого, найбільшого й найбагатшого українського національного установа — поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб заповнити їм кращу будучину, а наші громади у світовому світі нового світового члена!

го взагалі не опубліковано), подамо деякі витяги з виданої в Парижі в 1958 р. книжки "Документ судової помилки", уложений на підставі окремих стенограм і статей із "Трибуна". Автор цієї книжки пише тут про вярвання з другого дня процесу (ст. 40):

"Невже цей солідний, з патріархальною бородою жидівський письменник може думати серйозно, що С. Петлюра був погромником? Невже він може не розуміти тієї прірви, в яку Шварцбард ішов майбутнє жидівського народу? Але в цей момент патріархальну бороду закривав знайома постать українського ренегата — запорожця, і жагуха хвиля підносилася до серця. Згадується вигодавана і самовпевнена постать Винниченка, що зпромайнула вчора, спустивши очі. Прослизнула поза лавами старих товаришів і співробітників попіл руку з новим товаришем і співробітником, колишнім членом бундівського комітету..."

На стор. 51-й цієї книжки читаємо: "Прокурор зазначає, що під час Проскурівського погрому С. Петлюра не був головою Директорії, тільки звичайним членом її і мав над собою президента (Винниченка — В. Д.).

— Який є свідком адвоката Тореца?" — додає Камініч, адвокат цивільної оборони. Торець не вважає питання вичерпаним і каже — це правда, що С. Петлюра був тільки членом Директорії, але він фактично кермував військом. Ось В. Винниченко буде на суді свідком по боці Шварцбарта, і він скаже, що подався до демісії саме тому, щоб не нести відповідальності за погроми..."

І це далі на стор. 93-й: "Торець зривається і, б'ючи себе в груди, реве, що С. Петлюра, будучи шефом, несе відповідальність, хоч головою Директорії і був Винниченко. Але — мовляв — Винниченко приїде сюди і розповість сам всю правду..."

ПЛЯТИНА НА АЛЯСЦІ

(мр). — Далеко на пустинях Аляски, за яких 650 повітряних миль на південний захід від Анкорейджу і 150 миль від найближчого міста Бетел, розташовується селище Плятина. Відзовж головної вулиці стоїть ескімоська хата. С там крамниця, легуєська команда, школа і пошта. В цьому селищі кожен мешканець живе "поновітньому", себто втішається всіма домашніми устаткуваннями. Та не завжди було так.

Один ескімос на початку 30-их років відкрив тут плятину, і тому це селище назвали Плятиною. Значилася плятизова гарячка. Шукачі прибували з усіх-усюд Аляски, відгороджували свої ділянки і відзовж струмків шукали дорогоцінного металу. Тед Олсон, який приїхав сюди з братами, каже, що майже всі шукачі ледве пробивалися, щоб саяк — так жили.

Однак Олсон і його брати мали досвід роботи на Плятині. Чому не поспішувати — думали вони — всі ділянки й добувати плятину на широкій скальї? Так і зробили, і так постанала компанія Гуд Нюз Вей.

Коли вже мали всі ділянки в своїх руках, Олсон одержав фінансову позику для запуску машин. Восени 1939-го року почала працювати 200-футова землерезка. Установлена понад загаченою річкою, вона апусковала відра глибоко в землю і витягала наверх каміння і глину. Велике каміння стікало вниз, а дрібніше перемішувалося на дошках із річками, що є всередині машини.

Ці великі дошки з річками походили на "магільничі" (гладилки) або праники, якими наші бабусі гладили білизну або прали, шуруючи й виглядаючи її на річках і горбках. Плятина й золото збираються в річках тих величезних дощок, на яких вони живуть у скромних, але витончених домах. Мають механічні пальні і рефрижератори. Немає тільки телевізії. Однак, люди удержують зв'язки із світом з допомогою короткохвильних радіоапаратів. В 1973-му році з Плятиною встановлено й телефонний зв'язок.

"Правда" прославляє русифікацію

Москва. — Газета "Правда" з 31 липня опублікувала огляд матеріалів республіканської газети "Соціалістичний Казахстан", присвячених воззвешенню ролі і значення російської мови, "мови дружби, братерства, прогресу". Цей огляд кидав чимало світла на те, як поступав русифікації Казахстану у підсвідомості дійсності. За словами "Правди", в казахстанській газеті "робітники, колгоспники, спеціалісти нашої держави, вчені, діячі літератури і мистецтва — представники різних національностей пишуть про безцінне значення російської мови у їхньому житті".

Стверджують, що на підприємствах працюють у висліді політики перемішування національностей різні національності (наприклад, на Усть-Каменогорському комбінаті, як подає "Правда", працюють "люди 34 національностей"), то "основа їхньої дружби, обміну новаторським досвідом, щоденного творчого спілкування — це російська мова, яка стала для кожного з них рідною".

Розповідаючи про розбудову ще недавно пустинного району Мангішлака, газета відзначає, що "представники десяти національностей своєю працею перетворили цей край. Надійним засобом спілкування, професійного і культурного росту являється російська мова". Далі газета "Правда" каже на те, що, в статті члена-кореспондента Академії наук Казахстану А. Кайдарова, "Мова співпраці, дружби і прогресу" наведені багаточисленні приклади благойного відділювання російської мови — мови міжнародного спілкування — на життєво багатонаціонального советського суспільства, взаємодіювання різних народів".

І наостанок уступ, що давав в руки присяжним всі "підстави", щоб оправдати советського агента Шварцбарта: "Але головна вина (за жидівські погроми — В. Д.) падає, розуміється, на весь режим і на тих людей, які той режим утворили, які його боролили і представляли. І коли більшовицька, есерівська і денікінська преса називали С. Петлюру погромником, то треба суворо, не ховаючи правди, безжалісно признати, що цей чоловік дійсно заслужив цю сумну славу" (стор. 387).

Як погодити наведену п. Г. Костоюком заяву Винниченка у його брошурі "Перед новим етапом" із цими його ганебними ствердженнями, що їх заперечують численні і загальновідомі документи про боротьбу Симона Петлюри з погромами? А тому, даремно оправдується перед нащадками в своєму

З НАШИХ ВУДИТ

"Залишенець"

Я застаю друга Онисика на політичному перелазі в клубі "Лис Микити" на тому самому місці. Де залишив його на пошту ескімоського сезону: під портретом проф. Ів. Вовкула, роботи карикатуриста Ека, обгорбаченого меланхолійного кривого солоника скаго, на скальї...

— Сумні гаєти настали на давтанні, — зітхнувши, залишенець. — Місто відплинулося, патріоти розійшлися по всіх-усюдах — хто на млявці України, а хто на чіпці, "Свобода" пішла на вакації, ба й навіть пач деналджер Народного Дому зава білунтук і могоєт свої мочи в басейні. Тільки я залишився до кінця вірний національній установі та й підпирати її, скільки можу.

— Найгірша біда з тим, що "Свобода" відпочиває, — вмішався в розмову пач баттендер, і забив нитку на дяді. — Фактично, доводиться пер відірваний від культурного світу: не знає, що амер, а кого вже й погрозити, скільки образів продає, як Казак у Гантері, які артисти публікуються на Союзі...

— А проте, я не поспішаю в депресію, не задовольняюся на дусі! — заперечує друг Онисико. — Знаєш, друже, що я роблю, щоб ти мав себе в оптимістичному настрої? Сиджу, отак, на криселі і радую карикатури пана Ека на стилі скільки, значить, наші піддані, це ж жінка і на позиві, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Стася та два українсько-американські поети: Пізнак і Ярема. Ож, коли на см відірвати, а то вже переставляти. Прида, немає вже між нами на маршала Василя Муруро, ані колишнього головною предсідником УНАОУ Дмитра Галицького. Але це блаторогостебство, бачи, бачи, такі визнають промисли, як доктор Лев Добрянський, професор Вовчук, "Лис Микита", доктор Метель, Ст

У Філадельфії померла Сестра-жалібниця Армії УНР

8-го червня ц. р. на 81-му році життя у Філадельфії відійшла у вічність сестра-жалібниця Четвертої Київської Стрілецької Дивізії Армії Української Народної Республіки, бл. п. Марія Урбан-Вовк, — членкиня Т-ва Прихильників УНР, УНДС, СУВА, Відділу ОБВУА і 44-го СУА та парафії української православної церкви св. Покрови у Філадельфії. Парастас у похоронному заведенні Петра Муряну, завідавав о. Михайло Борисенко, настоятель Святопокровської парафії, де Покійну попросили від ДЦ УНР голову Представництва ВО УНР письменник В. Біляв, від 44-го Відділу СУА Галина Паринник, а від ОБВУА голову Відділу проф. Микола Алексевич. Труну Покійної прикрито синьо-жовтим прапором з червоним хрестом по-середі, який пошила подруга Покійної ще з фронтів Армії УНР теж сестра-жалібниця Тамара Омелюсик. Подібний прапор пошивав на медичних пунктах та на шпиталях, де лежали ранені на фронті українські воїни. Цей прапор прикривав труну покійної сестри Марії під час іди з Філадельфії до Бавнд Бруку.

В понеділок вранці з похоронного заведення перевезено труну до церкви св. Покрови, де о. М. Борисенко відправив заупокійну Службу Богу і сказав прощальну проповідь про сестру Марію, загадавши її осамітнення на чужині, прохачи вибачення в Покійної, якщо не зв'язуючи на всі старання не усе їй дано належної опіки. Опісля тіло Покійної пере-

рію разом з іншими учасниками на Панахиді більше-вики арештують. Тільки завдяки щасливому випадку сестра Марія видісталася з тюрми і опинилася в Польщі, де виконує службу медичної сестри в таборах і шпиталях інтернованих українських воїнів. Від 1935 року працює у Варшаві, як акушерка. Під час Другої світової війни їде на українську землю, де в Холмі працює у шпиталі. По війні дістається до Західної Німеччини, де працює в ДП таборах УНРА та ГРО включно до активної роботи в українського життя в Союзі Українських Ветеранів та в Союзі Українок Німеччини.

У 1950 р. прибула до ЗСА, де у Філадельфії, стає членом 20-го відділу 44-го Відділу СУА, Т-ва Прихильників УНР, ОБВУА, УНДС і Сестрицтва парафії святої Покрови, а під час головиства М. Вайди була видана членом Т-ва „Самопоміч" у Філадельфії, допомагаючи у розсиланню уживанню одягу для потребуючих в Європі.

Важко було ходити Покійній з паличкою, бо в неї були хворі ноги, але брала участь на всіх важливих імпрезах і на доповідях, в чому багато та віддано допомагали Покійній п-во Коронівці. Надіялася на третю війну, щоб як сестра змогла допомогти українському воїнству здобути волю України і вернутися до Києва. Покійна, не маючи нікого з рідних довірила голову Т-ва Прихильників УНР інж. П. Лимаренку зайнятися її похороном, залишивши на це важко заощаджені гроші. Друг Павло під час довгої прикрої недуги опікувався Покійною, а коли прийшла неможлива смерть зайнявся похороном. Допомагали йому членкині Сестрицтва св. Покрови, СУА, Жіночої Секції ОБВУА, як: Вікторія Бузана, Ірина Бурка, Марія Варварів, Олена Коронівська, Лідія Ковальчук, Катерина Куряча, Ніна Матвій, Надіявайко, Тамара Омелюсик, Валентина Панаасюк та ін. Письменник Віталій Волков потрудився і зібрав від засмучених друзів 166 доларів на церкву св. Симона у Парижі як невзначай винок в пам'ять сестри-воїни Марії Урбан-Вовк.

На парастасі, заупокійній Службі Божій та над свіжою могилкою і на трині — скрізь була поважна кількість українців, а зокрема українського жіноцтва, які відрадились на вічний спочинок заслуженого воїна, медичну сестру Армії УНРРеспубліки. Покійна була членом Українського Народного Союзу.

Микола Вайда

Тіла \$1.50

М'ясо і ковбасні вироби

за німецьким виробом для смаку.
Вироби у власній фабриці ковбас.
ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША
яку найліпше люблять господині і цілі родини.
Зайдіть до найближчої крамниці KARL EHMER

KARL EHMER PORK STORES

Головна крамниця:
63-35 Fresh Pond Road Ridgewood - Brooklyn, N.Y.
Філія крамниці в Нью Йорку і поза містом.

Українська Квітарня "FERNCO" FLORISTS

Китиці — Корсажі —
Приправи могили —
Весільні квіти —
Шпитальні квіти —
Похоронні вики.

Солодкі обелуги, шкоти доставляю.
Власники: Дімі Мельничук — Вік Романюк.
890 Springfield Ave., Irvington, N.J. Tel.: 371-4197

Український Католицький Цвинтар
СВ. ДУХА, Hamptonburgh, N.Y.
По інформації проху писати або тел.:
Holy Spirit Ukrainian Catholic Cemetery
25 Chestnut St., Yonkers, N.Y. 10701
(914) 476-0784

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІ „СВОВОДИ“
81-83 GRAND STREET
(P.O. Box 346)
JERSEY CITY, N.J. 07303
ДОЛУЧУЮ 25 ЦЕНТІВ — проху змінити
мою адресу:

Моя СТАРА АДРЕСА була:
ЧИСЛО ВІДПІЛУ (якщо член УНС)
Ім'я і прізвище:
Адреса:

Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище:
Адреса:
Zip Code:

Реальність — Забезпечення — Подорож РЕАЛЬНОСТІ (REAL ESTATE)

Належимо до Multiple Listing. Маємо великий вибір домів на продаж в гарних, чистих, спокійних околицях Flushing, Bayside, Whitestone, Beechhurst, Fresh Meadows, Douglaston, Little Neck.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (INSURANCE)

На дом, авто, та торговельні підприємства.

ПОДОРОЖ (TRAVEL)

До всіх країн. Можливість їхати самим або з групою. Ми приготували кожну деталь вашої подорожі. Також маємо широкі вибори місцевих та чужоземних подорожів та екскурсій. Всі інформації та обслуговування.

Одине українське бюро цих справ у Flushing, Queens, c

SCOPE AGENCY

ДМИТРО ГОРБАЙ — власник
Телефон (212) 357-5400

192-12 Northern Blvd. FLUSHING, N.Y. 11358
Щодня від 10 до 6 год. веч., суботи до 5-ої

ЦІНА ОГЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОВОДА“

1 ЛІНІЯ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) \$2.00

1 ЛІНІЯ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, пікніки, бенкети, банки, продажі домів і т. д.) \$3.00

ОГЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по \$3.00
за ліній за кожного роду оголошення.

ВИГОТОВЛЕННЯ КІШЕ на одну шпальту \$4.75

ВИГОТОВЛЕННЯ КІШЕ на дві шпальти \$6.50

ОГЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОВ'ЯЗКО) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-Ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довготують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирішені попередні рахунки.

Business Opportunity

Modern 44 Unit Motel
Olympic pool, 8 acres, nice view
Asking \$375,000 — \$100,000
down. Also Restaurant & Cocktail Lounge, Fronts Route 209.
Busy operation asking \$225,000.
THE COUNTRY AGENCY
129 Main St. Ellenville, N.Y.
914-647-6200

SERVICE

W. T. SMITH Jr.
PAINTER FOR HOMES
Commercial & industrial places,
interior-painting-exterior
brush-spray-roll
592 Hamilton St. Rahway, N.J.
Call: (201) 388-4419

MALE

MECHANIC
We will train you if you are
handy with tools, knowledge of
electricity and plumbing. Steady
work plus overtime. Year
around. Union benefits. Driver
license.
(215) 497-3003
10 A.M. to 2 P.M.

DRIVER SALESMAN

Syrups Co. — 2 cylinders. Good
earnings, plus overtime. 5
days. Union benefits.
(215) 497-3003
10 A.M. to 2 P.M.

ENGINEER FOR PRESSURE GAUGES

Permanent position open for
Engineer with in-depth know-
ledge of pressure gauges —
Bourdon tube theory, etc. Col-
lege graduate or training pre-
ferred. Starting salary \$15,000.
If you qualify, call Mr. Andrews
or Mr. Ramick collect at
(313) 398-8000.

PUNCH PRESS OPERATORS

Good starting rate, excellent
benefits, experience necessary.
night work in Willow Grove,
Pa.
Call 657-2330

HELPERS

No experience necessary, good
starting rate, excellent benefits.
Firm located in Willow Grove,
Pa.
Call 657-2330

SHEAR OPERATOR

Good starting rate, excellent
benefits. Experience necessary,
night work in Willow Grove,
Pa.
657-2330

SET-UP MAN

Night work, good pay, excellent
benefits, experience necessary,
in Willow Grove, Pa.
Call 657-2330

Л. ЛУЦЬ МАРІЯН ШАШКЕВИЧ

Тіла \$1.50

HELP WANTED MALE

AIR CONDITIONING
SERVICE MECHANIC
If you are looking for a com-
pany on the move, where you
can advance as the firm pro-
gresses, there is a place for you
at ATMOS. One of the most
active mechanical contractors
in the East. ATMOS offers
qualified service mechanics high
salary, generous benefits, ad-
vancement opportunity. Call or
write: ATMOS ENGINEER-
ING SERVICE COMPANY,
327 North 14 St., Kenilworth,
N.J. 07033. Phone: (201) 272-
7875. (Your inquiry will be
treated confidentially.)

WELDER MIQ. WITH EXPERIENCE

Starting rate \$4.25, excellent
company benefits, call:
HABERLE'S WELDING
AND FABRICATION
215-723-9863

MACHINIST

Minimum 3 years' experience,
must do own set up. Bridge-
ports and jigbores. No others
need apply.
P.T.M. Company
Fairfield, N.J. 201 835-3159

ПОТРІБНИЙ ПОРТЕР

Може бути самітній.
Мешкання в бейсменті.
Тел.: (212) 458-8824

MESH MACHINES, operators & helpers wanted.

Steady employment, good
wages, many fringe benefits.
Apply in person.
Natl Wire of N.J.
Bldg. 99, Olds Federal Shipyard
Kearny, N.J.

HEAVY EQUIPMENT OPERATORS NEEDED

Due to increased activities in
the heavy equipment construc-
tion industry new men are
earning \$6.00 to \$13.00 an
hour. Experience not neces-
sary! Will train! If you like
working outdoors and would
like to move into the high in-
come bracket, call:
317-632-3321
or write:
Roads and Lands
5140 S. Madison Ave., Suite 5
Indianapolis, Indiana 46227

MACHINE SHOP OPERATORS + MACHINISTS

Full time.
Call (201) 241-2008

AUTO MECHANIC

Must have VW & American
car exp. work in filling station.
Good opt. Good pay. Part
time or Full time.
Call (301) 358-8578

CABINET MAKERS

Top pay, steady work,
good benefits.
Call (212) 369-3842

EXPERIENCED MACHINIST

Must be able to read blue
prints. English speaking.
Call (201) 525-3710

MALE & FEMALE

ELECTRICAL INSPECTOR

Experienced
call J. Merenda

WIRE-WOMEN

Experienced
Loan P.C. Board and
Harness Wiring
Call A. Rala
Good pay,
Excellent benefits.

TY-COM SYSTEMS

Fairfield, N.J.
201-227-4141

REAL ESTATE

Glen Spey, N.Y.
4 miles from Glen Spey
10% ACRE ESTATE
Close to beautiful Highland
Lake. Choice setting with
towering trees and large
apple orchard. 2 story home
with cozy fire place. 3 car
garage. Full price \$50,000.
Financing available. Call:

DAVIS R. CHANT
REALTORS, INC.
Barryville, N.Y. 12719
(914) 956-8338

"The priest is a teacher — a guide — a shepherd of souls — an Apostle of Christ — a dispenser of the Mys- teries of God — a father confessor — a mediator in the Holy of Holies — and a spiritual leader of a Divine Institution."

Do any of the above tasks interest you? If so, then St.
Andrew's College in Winnipeg can assist you.

St. Andrew's College in Winnipeg has as its primary
function the training of clergy for the Ukrainian Orthodox
Church. Young men from across Canada and U.S.A. as
well as from several other countries have gathered here to
study theology in preparation for service in Christ's vine-
yard.

The College provides courses in Theology leading to the
degree of Bachelor of Divinity (B.D.), Licentiate of Theo-
logy (L.Th.) and Diploma in Theology. Students holding
a B.A. from a recognized College or University may com-
plete a three year course and obtain the B.D. degree. Stu-
dents with senior matriculation or university entrance may
enter a five year combined course leading to both B.A.
and B.D. degrees or may pursue a three year program
which leads to the L.Th. degree. Older and more mature
students may enroll in a two year course which upon com-
pletion will qualify the student for the Diploma in Theo-
logy.

St. Andrew's College in Winnipeg welcomes all in-
quiries from qualified young men who are attracted by this
most important vocation in the service of God and
His people.

Forward all inquiries to:
ST. ANDREW'S COLLEGE IN WINNIPEG
475 Dwyer Road
University of Manitoba
Winnipeg, Manitoba, Canada R3T 2M7

ATTENTION Jersey City and Bayonne ATTENTION

UNA DAY FESTIVAL

in Lakewood Park, Barnesville, Pa.
A special bus will leave from the Ukrainian Center in
Jersey City on Sunday, Aug. 19th at 8 A.M. Please order
your tickets from:

Bayonne: Mr. M. Woloshyn — 437-5421
Jersey City: S. Ryan — 435-8740
Jersey City: K. Stechuk — 434-0237

ROUNDTrip FARE: \$6.00

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ПОСИЛКУ - ДАРУНОК ДО СССР

ПОКОРИТЕСЬ ПОСЛУГАМ ШИРОКОВІДОМОЇ ВСІМ ФІРМИ PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vnesheposyltorg)
EXECUTIVE OFFICE

1776 BROADWAY NEW YORK, N.Y. 10019 Tel.: 581-6590 1 581-7729

Вислати через нашу філію посилки доставляється на призначену
адресу в найкоротшому часі. Доставка посилки гарантована. Належ-
но мито оплачується тут у наших крамницях і Відпорець НЕ ПЛА-
ТИТЬ НИЧОГО. При мониторинг фірми складає з різними оголошеними
товарами, карточками, продуктами, сиром на обуму і т. п. по дуже
низьким цінам.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC. affiliated with PODAROGHTS, INC.

приймає замовлення на посилки, автомобілі, сертифікати дарунків, мотоцикли,
холодильники, телевізори, й інші дрібні товари соціального виробу, які Ви можете
замовити для своїх Кращих, що живуть в Союзному Союзі.
За додатковими інформаціями, звертайтеся до головного бюро,
або до одного з наших відділів.

Відділи відчинені щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора.
По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	IN 7-6455
NEW YORK 2, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEW YORK 3, N.Y. — 141 Second Avenue	GR 5-7430
NEWARK, NEW JERSEY — 378 Market Street	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street	RE 2-7478
FARMINGDALE, N.Y. — Freshwood Acres, Rt. 9	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 681 West Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENSTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street	HO 5-1654
LOS ANGELES 4, Cal. — 159 So. Vermont Ave.	DU 6-8550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
CHICAGO, Ill. 60629 — 2908 West 69th Street	(312) WA 5-2787
CHICAGO, Ill. 60609 — 1855 W. 47th St.	FR 6-8755
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11801 Jos. Campau Avenue	365-8780
HARTFORD 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8200
SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0698
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-8740
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Filmore Avenue	TX 5-0700
TRENTON 10, N.J. — 1152 Deuts Avenue	EX 2-0808

ARKA Company

DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel. GR 3-3550. New York, 10003
"УКРАЇНА" Видавничий
для Молоді, дол. 15.00.

Різне

ROMAN PARCEL SERVICE

141 2nd Ave., New York City
Tel.: (212) 475-7430
ВИСЛАТИ ПАЧКИ З ОД-
НОМ І ХАРЧАМИ В УКРАЇ-
НУ І ДО СОЮЗ. Маємо на
складі все потрібне до ви-
слання. Послання також РУБЛЕ-
ВИ ПЕРТІВКАТИ, АВТА,
МОТОЦИКЛИ, ХОЛОДИЛЬНИ-
КИ І ТЕЛЕВІЗОРИ. Урадо-
ви години: від понед. до п'ят-
ниці 8:30-6:00 веч., в суботу
8:30-5:00. В неділю від 1 години
до 2-го вересня 1973 року —
завжди.

ДВІ КІМНАТИ І КУХНЯ

для старшого пана, пані,
близь Дюрналя Сквер.
Телефонувати по 7-й год.
(201) 798-0099

Самітний пан

ВІДСЛУЖИТИ ПОКІЙ-
НИХ з уживанням кухні, або з хар-
чами, самітній, інтел. особи на
пенсії, на оренду і на змну, в
Кергонскій. Писати:
Post Office Box 463
Kerhonkson, N.Y. 12446

НАПРАВИ ТЕЛЕВІЗІЙ

КОЛЬОРОВІ, ЗВІЧАЙНІ
ТРИГОРИЯ ХОХУЛА
27 Rich St. Irvington, N.J.
Тел. 374-4083

Farms & Country Homes

НАЧЕРАПІ ПОСЛОЦІ ВОІХ РОДІВ

KOFF OF KERHONKSON, N.Y.
(914) 628-7500

Funeral Directors

Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: GR 5-1457
СОЛІДНА ОБСЛУГТА

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE

3365 Boston Rd.
NEW YORK, N.Y. 10469
Tel.: 863-2475

Директор ПОСІФ СЕНКОВСЬКИЙ

Завідує апаратуванням по-
хоронів в каліфорнії, по-
ложивши в кожний район
міста. Похорони по від-
мінно низьким цінам.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
OREgon 4-2568

LYTWYN &